

M. KOSTYNIUK

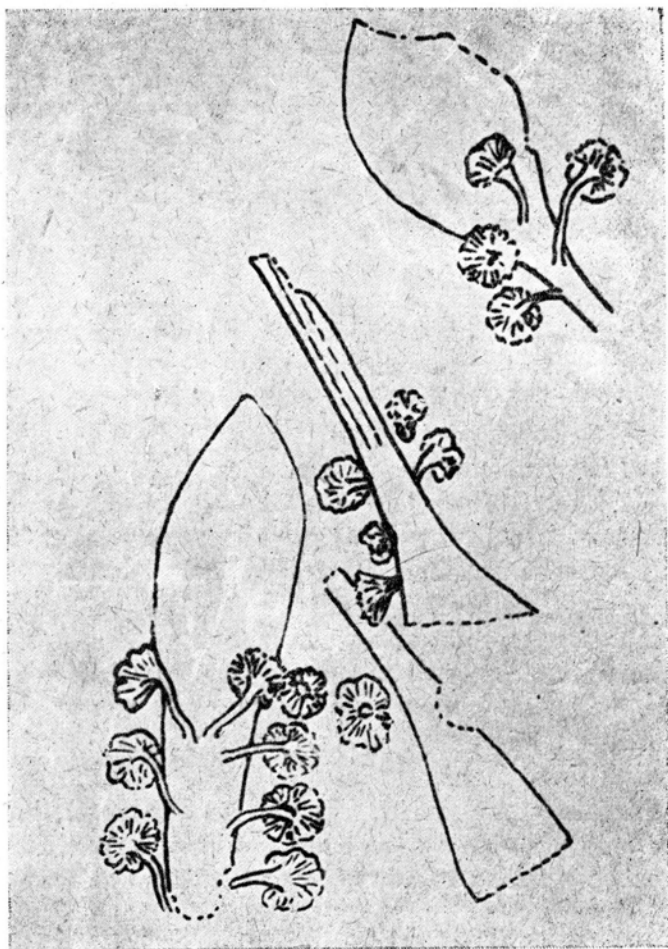
JESZCZE O GLOSSOPTERIS

Do organów rozmnażania *Glossopteris* opisanych w zeszycie 1 tomu III «Wiadomości Botanicznych» (str. 12) przybył ostatnio jeszcze jeden ich typ. Oto z permskich łupków Natalu opisał Thomas *) charakterystyczne, łopatkowato-lancetowate liście bez nerwu głównego, na których znajdowały się tarczkwate lub miseczkowate narządy rozmnażania przypominające analogiczne organy paproci nasiennych (cupulae). Były one osadzone na szypułkach, które w liczbie 4—6 wyrastały w dwóch rzędach z nasadowej części liścia lub z ogonka (ryc. 1). Organy te były wewnątrz puste; razem z nimi występowały jednak luźnie nasiona oraz twory przypominające sporangia.

Liście z tego rodzaju owocowaniami podobne były poza tym do liści *Glossopteris*, ale były od nich mniejsze. Towarzyszyły one stale liściom *Glossopteris* zwykłego typu, najbardziej podobnym do *G. communis*. Jakkolwiek nie ma bezpośredniego dowodu, że owe drobniejsze liście z owocowaniami — jak również izolowane cupulae i sporangia — należały do tej samej rośliny co liście duże, płonne, to jednak, zdaniem Thomasa, wszystko za tym przemawia. Podobnego typu cupulae towarzyszące szczątkom liści *Glossopteris* znaleziono 50 lat temu z górą w Australii.

Wszystkie te fakty razem wzięte prowadzą do wniosku, że rodzaj *Glossopteris*, wyodrębniony na podstawie budowy liści jest rodzajem sztucznym, który łączy w sobie rośliny o bardzo różnych narządach rozmnażania.

* Thomas H. H., 1958: «Lidgettonia, a new type of fertile *Glossopteris*». Bull. Brit. Mus. (Nat. Hist.), Geology, Vol. 3, No 5.



Liście typu *Glossopteris* z permu Natalu z miseczkowatymi organami rozmnażania.
Pow. ok. 2×. Z Thomasa.